

Bijlage 1 Toelichting partiële herzieningen peilbesluiten Alblasserwaard en Tielerswaard

1. Inleiding

Het Algemeen Bestuur van Waterschap Rivierenland heeft op 27 november 2009 de herziening van het peilbesluit Alblasserwaard vastgesteld en op 31 oktober 2008 de herziening van de peilbesluiten Tielerswaard en Lek & Linge. De herziening van de laatstgenoemde peilbesluiten is tevens goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van de Provincie Gelderland op 27 april 2009. Door diverse ontwikkelingen na het vaststellen van de peilbesluiten is er aanleiding om voor een aantal peilgebieden in de Alblasserwaard en in de Tielerswaard de peilbesluiten gedeeltelijk te wijzigen (partieel te herzien). Het waterschap heeft peilbeheer als taak en stemt het peil af op de functies. Daarbij willen we het aantal peilafwijkingen beheersen. Verzoeken tot peilaanpassingen worden getoetst aan beleid. Voor bovenlokale peilafwijkingen is afgesproken om de peilbesluiten partieel te herzien (zie ook beleidsnota "Peilafwijkingen/onderbemalingen" dat vastgesteld is door het CDH op 12 juli 2011). In de peilgebieden die opgenomen zijn in deze partiële herzieningen gaat het om bovenlokale peilafwijkingen en/of van algemeen belang.

2. Doel

Na vaststelling van de peilbesluiten heeft het waterschap verzoeken tot peilaanpassing ontvangen. Deze verzoeken zijn getoetst en gebleken is dat de verzoeken tot een partiële herziening zouden kunnen leiden. De verzoeken en afwegingen voor nieuwe peilvoorstellen zijn in deze notitie vastgelegd. Na goedkeuring van het CDH, d.d. 18 juni 2013, zijn de ontwerp-besluiten voor 6 weken ter inzage gelegd en is er een informatiemiddag georganiseerd. In totaal is er één zienswijze ingediend. Na behandeling van de zienswijze wordt nu een definitief voorstel aan AB worden aangeboden. Uw college wordt gevraagd met deze notitie in te stemmen.

3. Peilvoorstellen

Voor de volgende peilgebieden wordt een aanpassing van het vigerende peil of de vigerende peilgrens voorgesteld door middel van een partiële herziening van het peilbesluit:

Peilbesluitgebied	Peilgebied	Reden	Oplossing
Alblasserwaard	Sliedrecht Noord (NDW020)	Een groot deel van de bewoners in het peilgebied is voor het handhaven van de peilen in het vorige peilbesluit	Voorgenomen peilaanpassing niet doorvoeren en de peilen van het vorige peilbesluit handhaven.
Alblasserwaard	Sliedrecht West (NDW021)	Peil nieuw stedelijk gebied aansluiten op peil bestaand stedelijk gebied	Peilgrenswijziging waarbij de grens komt te liggen op de overgang van het stedelijke naar het landelijke gebied
Alblasserwaard	Streefkerk Noord (NDW035)	Vigerende peil is te hoog in het zuidelijk gedeelte van de kern Streefkerk vanwege te weinig drooglegging	Het instellen van een tussenpeilgebied voor het zuidelijke gedeelte van de kern Streefkerk
Alblasserwaard	Nieuwendijk (OVW015)	Vigerende peil is te hoog (is nu gelijk aan boezempeil)	Peilwijziging: praktijkpeil wordt het nieuwe vigerende peil
Alblasserwaard	Plantsoen	Bewoners klagen over	Peilwijziging: praktijkpeil

	(OVW039)	wateroverlast enerzijds en gebouwschade (door te lage peilen) anderzijds	wordt het nieuwe vigerende peil
Tielerwaard	Gorinchem Oost (TLW109)	Peil nieuw stedelijk gebied aansluiten op peil bestaand stedelijk gebied	Peilgrenswijziging waarbij de grens komt te liggen op de overgang van het stedelijke naar het landelijke gebied

Tabel 1: Overzicht peilgebieden

De ligging van de peilgebieden is weergegeven in bijlage 3

1. Voorgestelde peilwijzigingen

De ligging van de peilgebieden en de voorgestelde peilwijzigingen per peilgebied zijn weergegeven in bijlage 4.

1.1. Peilgebied Sliedrecht Noord (NDW020) (peilbesluit Alblasserwaard)

1.1.1. Gebiedsbeschrijving en aanleiding

Het peilgebied Sliedrecht Noord is een voornamelijk agrarisch gebied in een veengebied ten noorden van Sliedrecht. Het watersysteem wordt gekenmerkt door voldoende drooglegging.

In 2009 is in het vorige peilbesluit voor de Alblasserwaard afgesproken om in dit peilgebied een neerwaartse peilaanpassing van het zomer- en winterpeil door te voeren van 3 cm om de doelrealisatie in het peilgebied te verbeteren. De aanleiding voor de onderstaande voorgestelde peilwijziging is het feit dat het overgrote deel van de grondgebruikers voor het handhaven van de oorspronkelijke peilen is.

1.1.2. Huidige situatie

De huidige vigerende peilen in het peilgebied Sliedrecht Noord zijn als volgt:

Huidig vastgesteld zomerpeil (m NAP):-2,09

Huidig vastgesteld winterpeil (m NAP):-2,19

1.1.3. Voorgestelde situatie

De voorgestelde peilen in het peilgebied Sliedrecht Noord zijn als volgt:

Voorgesteld zomerpeil (m NAP):-2,06

Voorgesteld winterpeil (m NAP):-2,16

1.1.4. Onderbouwing peilwijziging

De voorgestelde peilen zijn gelijk aan de peilen in het vorige peilbesluit (aan het eind van de looptijd van het peilbesluit). Het terugdraaien van deze situatie is gewenst door een grote groep bewoners in het peilgebied onder leiding van de heren Smits en Maat. De zienswijze op het peilbesluit die destijds is ingediend door een aantal bewoners, is niet gehonoreerd door het waterschap, met als argumenten dat er kans op natschade is als er geen peilaanpassing gedaan wordt en dat de indieners van de zienswijze een minderheid van het oppervlak van het peilgebied in bezit hebben. Vervolgens is door een handtekeningenactie, georganiseerd door een groep agrariërs, is duidelijk geworden dat het overgrote deel (meer dan 75 procent) van de grondgebruikers voor het handhaven van de oorspronkelijke peilen is.

De heren Smits en Maat hebben na de vaststelling van het peilbesluit beroep ingesteld bij de rechtbank van Arnhem. Dit beroep is door de rechtbank in 2010 ongegrond verklaard omdat het proces van het peilbesluit juist is uitgevoerd door het waterschap. Wel is tijdens de rechtszaak door het waterschap toegezegd, gezien de handtekeningenactie, dat aan het Algemeen Bestuur van het waterschap zal worden

voorgesteld om de voorgenomen peilaanpassing niet door te voeren en de peilen van het vorige peilbesluit te handhaven.

1.1.5. Beschrijving effecten peilwijziging

Het voorstel is om de voorgenomen peilaanpassing niet door te voeren en de peilen van het vorige peilbesluit te handhaven, dit zijn eveneens de huidige praktijkpeilen.. De netto effecten van de peilwijziging zullen naar verwachting minimaal zijn ook aangezien deze situatie jarenlang heeft bestaan. Het peil is gedurende de looptijd van het vorige peilbesluit 1998-2009 wel geïndexeerd op basis van de te verwachten maaiveld daling. In deze periode zijn er geen klachten bij het waterschap binnengekomen die aanleiding zouden kunnen geven om de peilen van het vorige peilbesluit niet te handhaven. De conclusie is dat de verwachte effecten geen aanleiding geven om de peilwijziging niet door te voeren.

1.2. Peilgebied Sliedrecht West (NDW021) (peilbesluit Alblasserwaard)

1.2.1. Gebiedsbeschrijving en aanleiding

Het peilgebied Sliedrecht West was in 2009 een nieuw peilgebied ten behoeve van stedelijke ontwikkelingen tussen Papendrecht en Sliedrecht.

Afgelopen jaren heeft de gemeente Sliedrecht plannen gemaakt om het gebied De Driehoek te ontwikkelen. Dit gebied is gelegen direct ten noorden van de A15 en wordt ingeklemd door de Betuwelijn en het stedelijke gebied. In de huidige situatie grenst het gebied aan het peilgebied Sliedrecht West. De aanleiding voor de de onderstaande voorgestelde peilgrenswijziging is de wens van de gemeente Sliedrecht om het gebied De Driehoek bij het peilgebied Sliedrecht West te betrekken.

1.2.2. Huidige situatie

De huidige peilen in het peilgebied Sliedrecht West zijn als volgt:
Huidig vastgesteld zomer- en winterpeil (m NAP):-2,03

De huidig vastgestelde peilen in het gebied “De Driehoek”: -2,09 m NAP/-2,19 m NAP (ZP/WP)

1.2.3. Voorstel situatie

De voorgestelde peilen voor het peilgebied Sliedrecht West zijn gelijk aan de huidige peilen. De begrenzing van het peilgebied is wel gewijzigd in de voorgestelde situatie (bijlage 4). Als gevolg van de peilgrenswijziging zullen de peilen in het gebied “De Driehoek” verhoogd worden van -2,09 m NAP/-2,19 m NAP (ZP/WP) naar -2,03 m NAP (ZP/WP).

1.2.4. Onderbouwing peilgrenswijziging

Het is wenselijk om het gebied De Driehoek binnen het stedelijk waterpeil te trekken, zodat één vast peil voor het stedelijke gebied gehandhaafd kan worden. Het gebied kan eenvoudig bij het peilgebied Baanhoek worden getrokken middels de locatie van de stuw. Het gebied wordt opnieuw ingericht, waarbij er voor het watersysteem en de bouwpeilen rekening is gehouden met het nieuwe peil.

1.2.5. Beschrijving effecten peilgrenswijziging

Het voorstel is om de peilgrens te wijzigen waarbij de grens komt te liggen op de overgang van het stedelijke naar het landelijke gebied. De drooglegging in de watergang van de snelweg en spoorlijn zal met het stedelijke peil ook nog voldoende zijn gezien de hoogteligging van de snelweg en de spoorlijn. De watergangen in het gebied de Driehoek worden gebruikt voor de bluswatervoorziening van de Betuwelijn. De peilverhoging zal een positief effect hebben op de watervoorraad ten behoeve van de bluswatervoorziening.

De hoeveelheid berging in het noordelijke peilgebied (Sliedrecht Noord) zal afnemen als gevolg van de peilgrenswijziging aangezien het oppervlakte van dat peilgebied afneemt. Netto zal het effect van de peilgrenswijziging op het noordelijke peilgebied echter positief zijn omdat er een toename van berging binnen stedelijk gebied zal zijn en de stuw op de peilgrens geknepen kan worden waardoor er water in het stedelijk gebied vastgehouden kan worden. De watergangen in het gebied de Driehoek zijn ontworpen rekening houdend met het stedelijke peil, de drooglegging in de watergangen zal daarom naar verwachting voldoende zijn.

1.3. Peilgebied Streefkerk Noord (NDW035) (peilbesluit Alblasserwaard)

1.3.1. Gebiedsbeschrijving en aanleiding

Het peilgebied Streefkerk Noord is een voornamelijk agrarisch gebied in een kleigebied. De kern Streefkerk ligt in het peilgebied. Het watersysteem wordt in de huidige (praktijk) situatie gekenmerkt door voldoende drooglegging.

Gemeente Molenwaard, waartoe de kern Streefkerk behoort, heeft bij het waterschap aangegeven dat ze de vastgestelde peilen in het zuidelijk deel van het peilgebied Streefkerk Noord te hoog vinden na de peilwijziging in 2009 (in de herziening van peilbesluit Alblasserwaard). In het vorige peilbesluit hoorde dit gebied bij het (landelijke) peilgebied Streefkerk Zuid. In 2009 zijn de peilen in het zuidelijk deel van het huidige peilgebied Streefkerk Noord met 0,22 m verhoogd naar het stedelijke peil van Streefkerk Noord om zo het hele stedelijke gebied op één peil te brengen. Dit overigens mede op verzoek van de voormalige gemeente Liesveld (thans gemeente Molenwaard). Naar aanleiding van de bezwaren heeft het waterschap droogleggingsmetingen verricht in het gebied en zijn droogleggingskaarten van het gebied gemaakt. Deze resultaten bevestigen het beeld van de gemeente en daarna is besloten over te gaan tot een peil(grens)wijziging voor het gebied. In overleg met de gemeente is daarna het onderstaande voorstel tot peilwijziging opgesteld.

1.3.2. Huidige situatie

Huidig vastgesteld zomerpeil (m NAP):-1,77

Huidig vastgesteld winterpeil (m NAP):-1,82

1.3.3. Voorstel situatie

Het stedelijk gebied ten zuiden van de Beneden Tiendweg dat volgens het peilbesluit Alblasserwaard tot het peilgebied Streefkerk Noord zou gaan behoren, wordt opgesplitst in twee gedeelten:

- Gebied A: een nieuw peilgebied voor het bebouwd gebied met een vast peil van -1,99 m NAP. Dit peilgebied wordt begrensd door middel van dammen en een eindstuw. In dit gebied zal geen peilindexatie plaatsvinden waardoor bodemdaling wordt beperkt.
- Gebied B: het overige deel, dit deel betreft het gebied van de volkstuinen en de sportvelden. De voorgenomen peilaanpassing gaat niet door voor gebied B. Het overige deel krijgt een zomerpeil van -1,99 m NAP en een winterpeil van -2,04 m NAP en wordt betrokken bij het landelijk peilgebied (NDW036: Streefkerk Zuid). In dit peilgebied worden de peilen jaarlijks geïndexeerd om de bodemdaling te compenseren voor agrarische gebruik.

De begrenzing van het peilgebied is gewijzigd in de voorgestelde situatie (bijlage 4).

1.3.4. Onderbouwing peilwijziging

Door de voorgestelde peil(grens) wijziging is de drooglegging in de peilgebieden weer voldoende. Bovendien wordt in het stedelijke peilgebied A de bodemdaling beperkt doordat geen peilindexatie uitgevoerd wordt.

1.3.5. Beschrijving effecten peilwijziging

In gebied B zijn er geen wijzigingen ten opzichte van de praktijkpeilen. In de praktijk is er in gebied A een beperkte stijging van 5 cm van het winterpeil ten opzichte van de huidige praktijkpeil. In gebied A is in de huidige situatie voldoende drooglegging zodat de peilstijging van 5 cm in de winter naar verwachting geen problemen zal opleveren. De netto effecten van de peilwijziging zullen daarom naar verwachting minimaal zijn ook aangezien deze situatie al jarenlang heeft bestaan, afgezien van de beperkte stijging in het winterpeil in gebied A. Het peil is gedurende de looptijd van het vorige peilbesluit 1998-2009 wel geïndexeerd op basis van de te verwachten maaiveld daling. In deze periode zijn er geen klachten bij het waterschap binnengekomen die aanleiding zouden kunnen geven om de peilen van het vorige peilbesluit niet te handhaven. De conclusie is dat de verwachte effecten geen aanleiding geven om de peilwijziging niet door te voeren.

1.4. Peilgebied Nieuwendijk (OVW015) (peilbesluit Alblasserwaard)

1.4.1. Gebiedsbeschrijving en aanleiding

Het peilgebied Nieuwendijk bestaat uit één watergang die een inlaat heeft vanuit de boezem en afwatert naar de polder. In het peilbesluit Alblasserwaard is het streefpeil van de boezem opgenomen als vastgesteld peil voor dit peilgebied. De aanleiding voor de onderstaande voorgestelde peilwijziging is dat na overleg met de peilbeheerder is gebleken dat dit peil niet gewenst is voor dit peilgebied.

1.4.2. Huidige situatie

De huidige peilen in het peilgebied Nieuwendijk zijn als volgt:

Huidig vastgesteld zomerpeil (m NAP): -0,75

Huidig vastgesteld winterpeil (m NAP): -0,75

1.4.3. Voorstel situatie

De voorgestelde peilen in het peilgebied Nieuwendijk zijn als volgt:

Vorgesteld zomerpeil (m NAP): -1,30

Vorgesteld winterpeil (m NAP): -1,30

1.4.4. Onderbouwing peilwijziging

Het huidige praktijkpeil is -1,30 m NAP, de drooglegging in de watergang is voldoende bij dit peil. Daarom is een hoger peil niet gewenst. In overleg met peilbeheer is besloten om het huidige praktijkpeil te formaliseren.

1.4.5. Beschrijving effecten peilwijziging

De drooglegging en de waterberging in de watergang is voldoende bij het praktijkpeil. Er worden verder geen effecten van de peilwijziging verwacht aangezien deze situatie al jaren bestaat en er geen klachten bij het waterschap binnengekomen die aanleiding zouden kunnen geven om de praktijkpeilen niet te formaliseren.

1.5. Peilgebied Plantsoen (OVW039) (peilbesluit Alblasserwaard)

1.5.1. Gebiedsbeschrijving en aanleiding

Het peilgebied Plantsoen ligt in het stedelijke gebied van Gorinchem.

Op 17 juni 2007 is door een bewoner een klacht ingediend over te lage (grond) waterpeilen en schade aan zijn woning aan de Nieuwe Hoven 117 te Gorinchem. Volgens de bewoner was de schade een gevolg van een te lage (grond)waterstand. De bewoner heeft het verzoek gedaan om het peil van het oppervlaktewater met 25 cm te verhogen. Op hetzelfde moment liep er een procedure in het kader van herziening van de peilbesluiten in de Alblasserwaard. Het waterschap heeft het verzoek (alsnog) in kunnen brengen als zienswijze. Het verzoek is verder in de procedure meegenomen en het nieuwe peilbesluit in 2009 is aangepast conform het voorstel om verdere

gebouwschade te voorkomen. Vervolgens heeft de bewoner een claim bij de gemeente Gorinchem ingediend voor de gebouwschade. In zijn claim stelt hij dat de gebouwschade is veroorzaakt door de tijdelijke lage peilen in de watergang aan de achterzijde van zijn woning. De gemeente Gorinchem heeft deze claim in 2010 door een verzekeraar laten onderzoeken. In maart 2010 heeft de verzekeraar de resultaten van dit onderzoek opgestuurd aan de gemeente. De verzekeraar geeft daarin aan dat ze geen causaal verband aannemelijk achten tussen de scheurvorming in de woning van de bewoner en het peil in de sloot aan de achterzijde van zijn perceel. De bewoner heeft niet gereageerd op het verzoek van de verzekeraar om het wettige en overtuigende bewijs te leveren van zijn stellingen.

De geplande peilverhoging is in 2010 gedeeltelijk uitgevoerd tot een peil van -0,70 m NAP. In augustus 2010 is een klacht binnengekomen bij het waterschap (niet officieel ingediend). De klacht was afkomstig van de bewoners van de woning aan de Plantsoen 13 in peilgebied Plantsoen. De overlast is volgens de bewoners ontstaan na de peilverhoging en niet ten gevolge van een zware bui, natuurlijk speelt de natte nazomer wel mee. De overlast vindt plaats nabij het spoor en in de vorm van natschade aan een kelder. Tevens geven de bewoners aan dat de beschoeiing niet hoog genoeg om een de peilstijging aan te kunnen.

1.5.2.Huidige situatie

De huidige peilen in het peilgebied Plantsoen zijn als volgt:

Huidig vastgesteld zomerpeil (m NAP): -0,55

Huidig vastgesteld winterpeil (m NAP): -0,55

1.5.3.Voorstel situatie

De voorgestelde peilen in het peilgebied Plantsoen zijn als volgt:

Voorgesteld zomerpeil (m NAP): -0,70

Voorgesteld winterpeil (m NAP): -0,70

1.5.4.Onderbouwing peilwijziging

Voorgesteld wordt nu om de huidige praktijkpeilen in het peilgebied Plantsoen te handhaven en de vastgestelde peilen van -0,55 m NAP te herzien naar -0,70 m NAP (ZP en WP). Dit peil voldoet voor het gehele peilgebied wat betreft drooglegging in de watergangen (volgens de peilbeheerders en rekening houdend met de maaiveldhoogten in het gebied). Peilen hoger dan -0,70 m NAP zijn niet gewenst vanwege de kans op wateroverlast in een deel van het peilgebied door beperkte drooglegging rond woningen en sportvelden. Het peil wordt niet teruggedraaid naar het vigerende peil uit het vorige peilbesluit (-0,80 m NAP (ZP en WP)).

vanwege klachten van een aantal bewoners over tekort aan water en te weinig doorstroming in de watergang.

1.5.5.Beschrijving effecten peilwijziging

De drooglegging in de watergangen en de hoeveelheid waterberging zullen toenemen als gevolg van de peilverlaging en dit is ook wenselijk. Bij het vigerende peil van -0,55 m NAP kan er op een aantal locaties wateroverlast optreden gezien de beperkte drooglegging (met name de tuinen en tennisbaan langs de A-watergang en het gebied rondom Plantsoen 13). De waterdiepte zal minder toenemen dan in het peilbesluit is voorzien, maar er worden geen knelpunten met waterkwaliteit en ecologie verwacht, aangezien het voorgestelde peil van -0,70 m NAP in de periode 2009 tot heden is ingesteld in het peilgebied en er sinds dit peil is ingesteld geen knelpunten op dit vlak zijn geweest. Er wordt geen toename van risico op gebouwschade verwacht als gevolg van de peilwijziging aangezien er geen causaal verband (aangetoond) is tussen het waterpeil in de watergang en de aanwezige gebouwschade. De peilen zijn al eerder laag geweest dus veel extra zetting zal er niet optreden. De kans op

gebouwschade neemt daardoor af. De overige netto effecten van de peilwijziging zullen naar verwachting niet aanwezig zijn.

1.6. Peilgebied Gorinchem-Oost (TLW109) (peilbesluit Tielerwaard)

1.6.1. Gebiedsbeschrijving en aanleiding

Het peilgebied Gorinchem-Oost ligt in het stedelijke gebied van Gorinchem.

Afgelopen jaren heeft de gemeente Gorinchem het gebied ten oosten van het stedelijke gebied ontwikkeld. In de huidige situatie grenst het gebied aan het peilgebied Gorinchem-Oost. De aanleiding voor de onderstaande voorgestelde peilgrenswijziging is de wens van de gemeente Gorinchem en het waterschap om het gebied bij het peilgebied Gorinchem-Oost te betrekken.

1.6.2. Huidige situatie

Huidig vastgesteld zomer- en winterpeil in het peilgebied Gorinchem-Oost (TLW109) (m NAP): -1

Huidig vastgestelde peilen in het nieuwe stedelijke gebied: -1 m NAP/-1,2 m NAP (ZP/WP)

1.6.3. Voorstel situatie

De voorgestelde peilen voor het peilgebied Gorinchem-Oost zijn gelijk aan de huidige peilen. De begrenzing van het peilgebied is wel gewijzigd in de voorgestelde situatie (bijlage 4). Als gevolg van de peilgrenswijziging zullen de peilen in het nieuwe stedelijke gebied wel aangepast worden van -1 m NAP/-1,2 m NAP (ZP/WP) naar -1 m NAP (ZP/WP).

1.6.4. Onderbouwing peilgrenswijziging

Het doel van de peilgrenswijziging is het vormen van één groot stedelijk peilgebied aan de oostzijde van Gorinchem.

1.6.5. Beschrijving effecten peilwijziging

Er worden geen negatieve effecten in het peilgebied zelf verwacht aangezien de waterberging en de bouwpeilen zijn ingericht rekening houdend met het nieuwe peil. In het peilgebied dat zich ten oosten van het peilgebied Gorinchem-Oost bevindt (TLW052), kunnen in de randzone enigszins effecten optreden. Deze effecten zullen beperkt zijn door de geringe peilverhoging in de winter en de bodemgesteldheid. Hierover vindt te zijner tijd overleg plaats met aanliggende eigenaren vanuit gemeente en waterschap. In het geval dat er wel significante effecten worden verwacht, worden passende maatregelen getroffen.